

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/135/2025
Identifikačné číslo spisu:	6120292555
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6120292555.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739 proti žalovanému O. A.U., narodenému XX. A. XXXX, O., U. XXX/XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou LEGALINK s.r.o., Bratislava, Mlynské Nivy 53, IČO: 50 990 365, o zaplatenie 3.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 9Csp/35/2021, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. decembra 2024 sp. zn. 22CoCsp/25/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoinštančný súd“) z 11. januára 2023 č.k. 9Csp/35/2021-219, ktorým zamietol žalobu žalobkyne o zaplatenie sumy 3.000 eur a úrokov z omeškania 5 % ročne zo sumy 3 000 eur od 23.03.2019 do zaplatenia a žalovanému priznal voči žalobkyni právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením (výrok I.); žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením (výrok II.).

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu a obranu žalovaného sa v prvom rade zaoberal jeho námietkou premlčania; skúmal, či nedošlo k premlčaniu uplatneného nároku. V rámci vykonaného dokazovania pritom zistil, že žalobkyňa vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru v zmysle § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) listom z 01. marca 2018, kedy posledná úhrada bola vykonaná dňa 15. septembra 2016. Žalovaný bol teda preukázateľne v omeškaní s ďalšou

splátkou od 15. októbra 2016, čo vyplýva z vyjadrení žalobcu a prehľadu splátok a úhrad. Súd prvej inštalácie vychádzal z právneho názoru, že veriteľ musí pri zosplatnení dodržať postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V zmysle § 103 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba pri využití práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka už splatnosťou nezaplatenej splátky, t.j. v danom prípade splátkou splatnou v októbri 2016 a nie samotným vyhlásením mimoriadnej splatnosti, resp. dorúčením žalovanému. Preto v tomto prípade trojročná premlčacia doba v dôsledku zosplatnenia neuplynula splatnosťou poslednej splátky, ale splatnosťou najstaršej omeškanej splátky. Pokiaľ žalobca podal žalobu dňa 28. apríla 2020, podal ju po uplynutí zákonnej premlčacej doby, ktorá uplynula 15. októbra 2019. Súd prvej inštalácie dodal, že pri využití práva na zosplatnenie podľa § 565 Občianskeho zákonníka nemôže veriteľ ihneď pristúpiť po omeškaní splátky k zosplatneniu, ale toto právo mu patrí až po tom, čo uplynie lehota troch mesiacov od nezaplatenia splátky. Túto lehotu poskytuje zákon spotrebiteľovi, aby si zaobstaral peňažné prostriedky na zaplatenie dlhovanej sumy a až po jej uplynutí nastáva strata výhody splátok. To však nemá vplyv na počiatok plynutia premlčacej doby podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ktorá začína plynúť zročnosťou nesplnenej splátky, teda v danej veci splátky splatnej v októbri 2016.

1.2. Súd prvej inštalácie taktiež konštatoval, že vo výzvach, ani v Oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti nie je uvedené, s ktorou splátkou sa dostal žalovaný do omeškania, čo by potom pri za sebou nasledujúcich omeškaných splátkach znamenalo, že žalobkyňa si môže prispôbovať začiatok plynutia premlčacej doby tak, aby k premlčaniu nedošlo. Preto, ak nie je v podaniach špecifikované, s ktorou splátkou sa žalovaný dostal do omeškania, treba vychádzať - rešpektujúc princíp ochrany spotrebiteľa - z najstaršej omeškanej splátky. Právny predchodca žalobkyne aj generoval žalovanému upomienky 2. októbra 2016, 2. novembra 2016 a 2. decembra 2016. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštalácie žalobu zamietol z dôvodu premlčania uplatneného nároku a nepovažoval za potrebné zaoberať sa otázkou ďalšieho dokazovania vo veci samej.

1.3. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštalácie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 spojený s § 262 ods. 1 CSP tak, že priznal plne úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov v rozsahu 100 % voči žalobkyňi.

2. Odvolací súd v dôvodoch napadnutého potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštalácie vec posúdil, sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. V zhode so súdom prvej inštalácie, ani odvolací súd nemal pochybnosti o tom, že vzťah medzi právnym predchodcom žalobkyne (Slovenská sporiteľňa a. s.) a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva o splátkovom úvere zo dňa 12. novembra 2014 je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalobkyne vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0216/2019/CE zo dňa 22. marca 2019 právny predchodca žalobkyne Slovenská sporiteľňa a.s. postúpil pohľadávku zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 12. novembra 2014 na žalobkyňu EOS KSI Slovensko, s.r.o.

2.1. V súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd uviedol, že súd prvej inštalácie na základe vznesenej námietky premlčania žalovaným zamietol žalobu z dôvodu, že žalobkyňa podala žalobu (dňa 28. apríla 2020) po uplynutí premlčacej doby, ktorú počítal od prvej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru, t. j. od splátky splatnej dňa 15. októbra 2016. Žalobkyňa s takýmto počítaním premlčacej doby nesúhlasila a mala za to, že premlčaciu dobu je potrebné počítať od poslednej nezaplatenej splátky (15. februára 2018), ktorá predchádzala zosplatneniu dlhu v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka zo dňa 01. marca 2018, ktoré nastalo ku dňu 28. februára 2018 (č.l. 29 spisu).

2.2. Možnosť predčasne zosplatiť spotrebiteľský úver v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka je upravená v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s tým, že pre platné zosplatnenie úveru je potrebné kumulatívne dodržanie tam stanovených podmienok, a to: (i) ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, (ii) dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o tom, že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (ide o tzv. stratu výhody splátok), prípade celý dlh sa stane zročným aj vtedy, ak to bolo určené v rozhodnutí súdu, (iii) uplatnenie práva najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a (iv) upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní. Až po kumulatívnom splnení uvedených podmienok možno dospieť k záveru, že došlo k platnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru. Uvedená právna otázka sa stala predmetom rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, riešením ktorej otázky sa zaoberal v uznesení z 29. novembra 2022 sp. zn. 7Cdo/268/2020. Predmetné rozhodnutie bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2023, rozhodnutia vo veciach občianskoprávných pod č. 29/2023 s právnou vetou: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh". Rovnaký právny záver zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v uznesení z 28. marca 2023 sp. zn. 1Cdo/53/2021, v uznesení z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/132/2021, či v uznesení z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021, kde v bodoch 27. a 28. odôvodnenia uviedol: „Vychádzajúc z daných teoretických východísk, ako i zo znenia na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, najvyšší súd zastáva názor, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatnenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu, čím sa naplní i zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatnení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka)". Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/132/2021 uviedol: „Všeobecne prijímaná zhoda na neprípustnosti plynutia premlčacej doby pred samotnou actio nata vylučuje, aby práve v spotrebiteľských vzťahoch platila opačná logika, ktorá legitimizuje spätný začiatok plynutia premlčacej doby podľa § 103 Občianskeho zákonníka; na uvedenom základe dochádza podľa dovolacieho súdu k tzv. skrytej medzere v zákone, čo v konkrétnom prípade znamená, že jazykový význam ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka je širší, než si to vyžaduje jeho teleologické pozadie a vo svojich dôsledkoch vyjadruje naliehavú potrebu prijatia pravidla, v zmysle ktorého ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka sa neuplatní v prípadoch, na ktoré dopadá § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Opačný prístup by podľa názoru dovolacieho súdu znamenal zásadné porušenie ústavného princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva, ale aj porušenie princípu racionálnosti a vnútornej bezrozpornosti všeobecne záväzných noriem v materiálnom právnom štáte; veriteľ by mal na uplatnenie svojho práva na súde menej ako tri roky, čo je v rozpore s ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka (premlčacia doba je trojročná). Najvyšší súd samozrejme pripúšťa, že je výsostným právom zákonodarcu svojimi aktami zvrchovanej moci stanoviť pre jednotlivé prípady aj kratšiu premlčaciu dobu. Avšak zo zmyslu a účelu tak § 103 Občianskeho zákonníka (zmyslom je regulácia začiatku premlčacej doby, nie jej dĺžky) ako aj § 53 ods. 9 (jeho zmyslom je obmedzenie práva podľa § 565), nemožno takýto zámer zákonodarcu vyvodiť. Preto také hodnotenie nastolenej dovolacej otázky, ktoré vychádza z ústavného princípu právnej istoty, predvídateľnosti práva, ale aj z racionálnosti a vnútornej bezrozpornosti (konzistentnosti) všeobecne záväzných noriem v materiálnom právnom štáte, legitimizuje vec prejednávajúci senát na prijatie takého právneho záveru, v zmysle ktorého aplikácia osobitného ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch vylučuje uplatnenie pravidla podľa druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka a pri premlčaní práva dodávateľa na zaplatenie celej pohľadávky, sa pri strate výhody splátok (§ 565 Občianskeho zákonníka) spravuje začiatok plynutia premlčacej lehoty všeobecným ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil aj s námietkou dovolateľa, že výkladom prijatým súdmi nižších inštancií dochádza k porušeniu princípu rovnosti, keď veritelia v spotrebiteľských vzťahoch sú

znevýhodnení oproti iným veriteľom, čo nemožno ospravedlniť ani legitímnou požiadavkou na zvýšenú ochranu spotrebiteľa".

2.3. V zmysle vyššie uvedenej (ustálenej) judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odvolací súd konštatoval, že nie je možné považovať za správny právny názor súdu prvej inštancie, že v spotrebiteľských vzťahoch premlčacia doba celého zosplatneného dlhu plyní od zročnosti nesplnenej splátky, kvôli ktorej veriteľ využil svoje právo žiadať predčasné splatenie. Pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť až prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Odvolaním napadnuté rozhodnutie tak spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci. Avšak aj napriek uvedenému nesprávnomu právnomu posúdeniu začiatku plynutia premlčacej doby považoval rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v konečnom dôsledku za vecne správny. Ako vyplynulo z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, žalovaný vykonal poslednú úhradu 15. septembra 2016 a bol teda v omeškaní s ďalšou splátkou ku dňu 15. októbra 2016 (vyjadrenie žalobcu zo dňa 27. marca 2022 na č.l. 152 spisu, výpis z účtu žalovaného na čl. 79 až 87 spisu). V dôsledku omeškania s touto splátkou mohla žalobkyňa po uplynutí troch mesiacov už vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Nakoľko (s poukazom na citovanú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky), bolo potrebné k dátumu splátky 15. októbra 2016 pripočítať 3 mesiace + deň nasledujúci (t.j. 15. januára 2017 + 1 = 16. januára 2017), od tohto momentu (16. januára 2017) začala pre splátku splatnú dňa 15. októbra 2016 plynúť trojročná objektívna premlčacia doba. Až od tohto momentu mohla žalobkyňa uplatniť svoje právo na súde, pričom premlčacia lehota uplynula 16. januára 2020. Žalobkyňa podala žalobu na súde až dňa 28. apríla 2020, teda po uplynutí premlčacej doby. Správne preto postupoval súd prvej inštancie keď, vzhľadom na žalovaný vznesenú námietku premlčania, žalobu zamietol.

2.4. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že právny predchodca žalobkyne ani vo výzve z 27. januára 2018 podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ani vo výzve o Oznámení o vyhlásení mimoriadneho zosplatnenia neuviedol splátku, s ktorou sa dostal žalovaný do omeškania. Tiež sa stotožnil, v prípade uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ zosplatnil poskytnutý úver, so závermi uvedenými v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/2/2023 a dospel k záveru, že neuvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zosplatnil dlh v listine, ktorou veriteľ oznámil predčasné zosplatnenie úveru a ani vo výzve na zaplatenie, realizovanej v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, má za následok neplatné zosplatnenie úveru. V tomto smere poukázal na skutočnosť, že ani ustanovenie § 53 ods. 9 a ani ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka neustanovuje ako náležitosť výzvy na zaplatenie alebo oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zosplatnil dlh. Nemožno však opomenúť všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch; právny úkon sa musí urobiť určite, inak je neplatný. Zosplatnenie úveru má totiž vážne následky pre strany úverového vzťahu; dochádza k zmene práv a povinností strán úverového vzťahu; zosplatenie úveru má pre veriteľa následok, že nemusí žiadať len o zaplatenie splátok podľa splátkového kalendára, ale môže voči dlžníkovi uplatniť nárok na zaplatenie celej sumy poskytnutého a nesplateného úveru vrátane príslušenstva; pre dlžníka zosplatenie znamená stratu výhody splátok. So zosplatením je spojená otázka uplatniteľnosti pohľadávky na súde s tomu zodpovedajúcimi prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany, ktorú môžu strany sporu v konaní pred súdom využiť, vrátane možnej námietky premlčania; v prípade postúpenia pohľadávky obrany spočívajúcej v tvrdení o absencii aktívnej vecnej legitímácie a v konečnom dôsledku aj obrany spočívajúcej v tvrdení, že pre splátku, pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplateniu, neboli splnené zákonné podmienky pre vyhlásenie úveru za predčasne splatný, z dôvodu nedodržania podmienok pre zosplatenie vyplývajúcich z ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka. S neuvedením splátky, pre ktorú došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, sú spojené aplikačné problémy v prípadných súdnych konaniach, kedy veritelia často modifikujú skutkový stav tak, aby podmienky pre vyhlásenie predčasnej splatnosti boli splnené. Priemerný spotrebiteľ, často nezastúpený právnym zástupcom, zväčša nie je spôsobilý reálne na takúto modifikáciu skutkového stavu relevantne reagovať. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, vyplýva z požiadavky ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany sporu. Spotrebiteľovi poskytuje na

jednej strane právnú istotu, že vec bude spravodlivo rozhodnutá. Uvedenie splátky, pre ktorú sa dlh zosplatňuje má za následok pre spotrebiteľa presvedčivé východiská k procesnej obrane. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplatňuje veriteľovi následne neumožňuje dotvárať skutkový stav takým spôsobom, aby bolo možné polemizovať, pre ktorú splátku veriteľ k zosplatneniu pristúpil, pokiaľ pohľadávku zosplatnil platne. Bez uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ dlh mieni zosplatniť, nie je výzva na zaplatenie dostatočne určitá a bez uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplatnil, nie je dostatočne určitý ani právny úkon, ktorým veriteľ realizoval predčasné zosplatnenie úveru (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. júna 2024 sp.zn.13CoCsp/33/2023).

2.5. Odvolací súd sa vyporiadal aj s odvolacou námietkou žalobkyne, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie vo vzťahu k uvedeniu dôvodov, na základe ktorých dospel k záveru o potrebe uvádzania splátky vo výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a v oznámení o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Konštatoval, že v danom prípade v skutočnosti uviedol v bode 30 odôvodnenia síce stručne ale výstižne, prečo s dôrazom na princíp ochrany spotrebiteľa považoval za dôležité, aby veriteľ uvádzal vo výzve a vo vyhlásení o predčasnej splatnosti splátku, s ktorou sa dostal dlžník do omeškania. Na závery súdu prvej inštancie odvolací súd nadviazal a rozšíril ich v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku (body 29 a 33). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

2.6. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách konania bola skutočnosť, že žalobkyňa v odvolacom konaní nebola úspešná, preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania vznikol plne úspešnému žalovanému, ktorý sa vyjadroval v odvolacom konaní.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd zrušil v celom rozsahu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Zároveň si uplatnila aj nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka uviedla, že odvolací súd odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok arbitrárne, pričom vniesol do problematiky vyhlásenia splatnosti v sporoch s prvkom spotrebiteľa a do problematiky skúmania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver pred jeho poskytnutím (skúmania bonity) v sporoch s ochranou spotrebiteľa značnú nepredvídateľnosť a porušenie princípů rovnosti strán konania.

3.2. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobkyňa namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to právnej otázky „začiatku plynutia premĺčacej doby pri mimoriadnom zosplatnení úveru“, pričom v tejto súvislosti vyjadrila presvedčenie, že rozhodnutie súdov nižších inštancií je v rozpore s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v dôsledku čoho konajúce súdy porušili princíp právnej istoty zakotvený v čl. 2 ods. 2 CSP (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021, z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/132/2021, obdobne aj z 26. januára 2023 sp. zn. 4Cdo/231/2021, z 30. januára 2023 sp. zn. 9Cdo/368/2021 a z 26. januára 2023 sp. zn. 4Cdo/23/2022). Odvolací súd na rozdiel od vyššie uvedených rozhodnutí dovolacieho súdu vyriešil nastolenú/spornú otázku tak, že určil, že splátkou, pre ktorú nastalo zosplatnenie je splátka, s ktorej úhradou sa žalovaný omeškal po prvýkrát, resp. je splátka, ktorá bola prvá neuhradená. K tejto splátke pripočítal tri mesiace a od nasledujúceho dňa potom mala začať plynúť premĺčacia doba. Uvedený postup označila žalobkyňa za nesprávny a nekorešpondujúci s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Uviedla, že v danom prípade dlžnou splátkou, pre ktorú nastalo zosplatnenie úveru, bola splátka so zaplatením ktorej bol žalovaný v omeškaní po dobu 3 mesiacov pred uplatnením práva veriteľa na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, teda splátka splatná dňa 15. novembra 2017 (právny predchodca zosplatnil úver k dňu 01. marcu 2018, k tomuto dňu bol žalovaný v 3-mesačnom omeškaní so splatnosťou splátky splatnej 15. novembra 2017 -

15. decembra 2017, 15. januára 2018, 15. februára 2018). Podaním zo dňa 01. marca 2018 právny predchodca žalobkyne vyhlásil predčasné splatenie zostatku úveru a dlžnou splátkou, pre ktorú nastalo zosplatenie úveru, bola splátka splatná dňa 15. novembra 2017. Žalobkyňa opätovne poukázala na skutočnosť, že podľa jej názoru v spotrebiteľských vzťahoch plyní premlčanie podľa citovaných záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky až prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu tohto práva (splátka splatná 15. novembra 2017) a teda v súdom prípade od 16. februára 2018, nakoľko skôr právo veriteľa nebolo actio nata a nemohol si ho úspešne uplatniť na súde.

3.3. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP (ktorý je daný vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu závisí od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne) dovolateľka uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne - a to konkrétne v otázke „či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje, resp. v podaní, ktorým upozorňuje na možné uplatnenie tohto práva v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku hodlá pristúpiť, resp. pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej by mohlo dôjsť (vo výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) / došlo (vo výzve, ktorou sa uplatňuje právo na vyhlásenie splatnosti podľa § 565 Občianskeho zákonníka) k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka náležitou týchto právnych úkonov, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka". Namietala, že k otázke výkladu, či skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je náležitou takéhoto právneho úkonu, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť tohto právneho úkonu, zaujal stanovisko Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022, ktoré je odlišné od rozhodnutia zo dňa 26. júna 2024 sp. zn. 5Cdo/197/2022. Keďže dovolací súd pristupuje k výkladu ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka rozdielne, dovolanie smeruje voči riešeniu tejto otázky ohľadne povinnosti špecifikácie splátky, pre ktorú dochádza k zosplateniu vo výzve v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka resp. v samotnom zosplatení, a následne skutočnosti či táto skutočnosť je alebo nie je podmienkou platnosti tohto úkonu. Žalobkyňa namietala voči odvolacím súdom prezentovaným záverom majúť za to, že sú v rozpore s výkladom § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojitosti s § 565 Občianskeho zákonníka. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplyva povinnosť veriteľa konkretizovať splátku, pre ktorú veriteľ hodlá zosplatiť úver (vo výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) / zosplatiť úver (v úkone podľa § 565 OZ) a ani povinnosť konkretizovať splátku, s ktorou je dlžník v omeškaní. Žalobkyňa vyslovila názor, že zo strany veriteľa nedošlo pri uplatnení práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka k porušeniu žiadnej zákonnej povinnosti. V konaní bolo riadne preukázané, že možnosť zosplatenia úveru bola medzi postupcom a žalovaným dohodnutá. Žalovaný bol preukázaný v omeškaní so zaplatením splátok aspoň tri mesiace, pričom bolo zároveň preukázané, že postupca upozornil žalovaného v lehote nie kratšej ako 15 dní na možné uplatnenie práva v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka. V zmysle vyššie uvedeného mala žalobkyňa za to, že je zrejmé, že v prípade, ak postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 01. marca 2018 - toto svoje právo uplatnil v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka a v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu (uznesenia z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021, z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/132/2021, z 29. novembra 2023 sp. zn. 7Cdo/26/2023, z 31. mája 2023 sp. zn. 6Cdo/87/2023, z 12. júla 2023 sp. zn. 1Cdo/148/2022) pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15. novembra 2017 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru predchádzala po dobu troch mesiacov a pre ktorej nezaplatenie mohol ako jedinej vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa (žalovaného) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom spotrebiteľ (žalovaný) bol nesporne na toto oprávnenie veriteľa upozornený (podaním zo dňa 27. januára 2018). Dovolaťka uviedla, že špecifikácia splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu, by bola, prihliadnuc na citované rozhodnutia najvyššieho súdu nadbytočná, keďže z aktuálnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu jasne vyplýva, že vždy môže ísť len o splnenie jednej konkrétnej

vymedzenej splátky, a teda veriteľ si nemôže „vybrať“, pre nesplnenie ktorej splátky toto právo uplatňuje. Dovolateľka zastávala právny názor, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplyva povinnosť veriteľa uviesť vo výzve pred zosplatnením ani vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti konkrétne, ktorá splátka mimoriadnu splatnosť vyvolala, priam naopak, najvyšší súd o predmetnej otázke už rozhodol, a to tak, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, nie je podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení ani vo výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Teda jednoducho povedané, postupcovi, resp. žalobkyni žiadna právna norma neukladala povinnosť v podaní zo dňa 27. januára 2018 a 01. marca 2018, ktorým došlo k mimoriadnej splatnosti úveru uviesť splátku, pre ktorú k tomuto zosplatneniu aj došlo. Obdobne vo veciach, v ktorých sa riešilo, že pre ktorú splátku bol veriteľ oprávnený zosplatniť úver a od kedy je potrebné počítať začiatok premlčacej doby v spotrebiteľských veciach bolo rozhodnuté aj v uzneseniach najvyššieho súdu so sp. zn. 7Cdo/268/2020, 4Cdo/201/2022, 1Cdo/53/2021, 4Cdo/231/2021, 9Cdo/368/2021, 4Cdo/23/2021, 2Cdo/332/2021, 6Cdo/71/2022, 2Cdo/272/2021, 1Cdo/61/2022, 4Cdo/250/2021, 4Cdo/262/2021, 2Cdo/298/2021, 4Cdo/221/2022, 6Cdo/64/2021, 9Cdo/98/2022, 1Cdo/143/2022, 6Cdo/87/2023, ktoré podľa názoru žalobkyne predstavujú ustálenú judikatúru dovolacieho súdu, a od ktorej sa vo veci konajúce súdy odklonili napriek tomu, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia im boli známe. S ohľadom na uvedené mala dovolateľka za to, že výklad dotknutých zákonných ustanovení v tom zmysle, že veriteľ je povinný uviesť rozhodnú splátku v upozornení pred zosplatnením podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a rovnako aj v samotnom zosplatnení nemôže v žiadnom ohľade obstať, keďže v realite by veriteľ uvádzal v týchto právnych úkonoch rôzne splátky, pričom spotrebiteľovi by táto informácia nepriniesla vôbec žiadnu informačnú hodnotu. Naopak, prihladnuc k uvedenému modelovému príkladu by sa spotrebiteľ paradoxne mohol dostať do informačnej asymetrie práve v prípade, kedy by veriteľ uviedol vo výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka akúkoľvek omeškanú splátku, nakoľko by spotrebiteľ mohol nadobudnúť mylnú domnienku, že uhradením len tejto splátky zabráni zosplatneniu, čo by však nemohlo nastať, nakoľko pri úhrade (len) tejto splátky by podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zostali zachované (spotrebiteľ by bol naďalej v omeškaní so splácaním dlhu po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, keďže zvyšné splátky neuhradil a zároveň bol upozornený na možné uplatnenie práva na vyhlásenie splatnosti). V tejto súvislosti poukázala aj na uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 22. septembra 2010 sp. zn. 5Cdo/196/2009. K novelizácii ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka účinnej od 01. novembra 2024 žalobkyňa uviedla, že veriteľ je aj podľa úpravy účinnej od uvedeného dátumu (obdobne ako aj pri úprave účinnej pred 01. novembra 2024) povinný vo výzve upozorniť spotrebiteľa na následok zosplatnenia a uviesť sumu splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní - obligatórnou náležitosťou takejto výzvy, dokonca pod sankciou neurčitosti teda ani po účinnosti novelizácie nebude špecifikácia konkrétnej splátky, pre ktorú sa veriteľ chystá úver zosplatniť, resp. pre ktorú úver zosplatňuje.

Žalobkyňa sa nestotožnila ani s tým, že by bez uvedenia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu v upozornení na možné zosplatnenie, resp. v samotnom úkone, ktorým veriteľ dosiahol splatnosť dlhu dlžníka boli takéto právne úkony neurčité. Prejav vôle je totiž neurčitý len v tých prípadoch, pokiaľ je neistý jeho obsah, t. j. keď sa konajúcemu nepodarilo obsah vôle jednoznačným spôsobom stanoviť. Z obsahu uvedených úkonov je však celkom zrejмый úmysel veriteľa, t. j. upozornenie dlžníka v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka na to, že dlžník je v omeškaní po dobu viac ako 3 mesiacov, je z neho zrejмый aj celková výška jeho omeškania a rovnako upozornenie na to, že v prípade, ak dlžník omeškané plnenie neuhradí v dodatočnej lehote, je veriteľ oprávnený žiadať o zaplatenie celej pohľadávky. Rovnako z obsahu zosplatnenia je zrejмый vôľa veriteľa, aby nastala splatnosť celej pohľadávky z dôvodu porušenia povinností na strane dlžníka - nedodržania jeho platobnej disciplíny. Z obsahu týchto úkonov je teda bez akýchkoľvek pochybností zrejмый vôľa konajúcej osoby, čo vylučuje možné právne posúdenie uvedených právnych úkonov ako neurčitých. Vychádzajúc z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, t. j. ústavnoprávnych východísk priority platnosti právneho úkonu a právomoci súdu zákonné predpisy aplikovať, nie však novelizovať, žalobkyňa uviedla, že podľa jej názoru je riešenie nastolenej právnej otázky zo strany senátu 5Cdo v predmetnej problematike právne neudržateľné, pričom naopak senát 1Cdo spornú právnu otázku vyriešil zákonne a správne. Záverom žalobkyňa poukázala aj na skutočnosť, že aplikáciou a akceptáciou záverov senátu 5Cdo fakticky dôjde k zneplatneniu tisícov (až desaťtisícov) právnych úkonov (zosplatnení), keďže aj z rozhodovacej praxe všeobecných súdov na

všetkých úrovniach je zrejmé, že veritelia týmto spôsobom neboli povinní postupovať (keďže im to zákon a ani súdna prax neukladala). S ohľadom na závažnosť nastolenej právnej otázky a vnútorný rozpor pri jej riešení na úrovni senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale aj jednotlivých všeobecných súdov Slovenskej republiky, prichádza do úvahy aj postup podľa § 48 a nasl. CSP, a to postúpenie veci veľkému senátu spolu s vyžiadanim stanovísk dotknutých subjektov podľa § 48 ods. 4 CSP.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentmi vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, najmä pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že za porušenie práva strany sporu na spravodlivý proces treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia, odníma možnosť náležite argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Zjavný nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia teda je porušením práva na spravodlivé súdne konanie a táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľky tvrdiacej, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúci je výlučne záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017, 9Cdo/213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľky, že v konaní došlo k tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

15. Ak dovolateľka v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietala arbitrárnosť a nepredvídateľnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd opakovane uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia v odvolacom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

16. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu by bolo možné považovať za nepredvídateľný len vtedy, ak by odvolací súd založil rozhodnutie (hoci potvrdzujúce) na nových skutkových zisteniach alebo na aplikácii úplne inej právnej normy, ktorú súd prvej inštancie nepoužil, pričom by odvolací súd nedal stranám sporu možnosť vyjadriť sa k týmto novým skutkovým alebo právnym okolnostiam. K takejto situácii v preskúmvanej veci nedošlo. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie prevažne na základe tých istých dôvodov, ktoré uvádzal už súd prvej inštancie a s ktorými sa odvolací súd stotožnil (bod 13. a 19.

odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu). Aj napriek nesprávnemu právnemu posúdeniu začiatku plynutia premlčacej doby odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v konečnom dôsledku za vecne správny (bod 27.). Z uvedeného dôvodu nemožno napadnutý rozsudok považovať za nepredvídateľný.

17. K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov ústavný súd uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). V preskúmvanej veci dovolací súd zistil, že odvolací súd sa nielen stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie ako vecne správnym, ale sám tiež reagoval na odvolacie námietky žalobkyne a na potvrdenie správnosti doplnil ďalšie dôvody. Odvolací súd zdôraznil, že vo výzve na zaplatenie musí veriteľ nezameniteľne určiť konkrétnu splátku, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, keďže len zaplatením tejto splátky môže zvrátiť okamžitú splatnosť úveru. Z gramatického výkladu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide vždy o jednu konkrétnu splátku, nie o kumuláciu viacerých neuhradených splátok. Ak veriteľ túto náležitosť vo výzve neuvedie, je neplatný úkon vyhlásenia mimoriadnej splatnosti (body 29. až 33. odôvodnenia rozsudku), k čomu navyše najvyšší súd dodáva, že predmetná skutočnosť má za následok aj následné neplatné postúpenie pohľadávky a teda nedostatok aktívnej legítimácie žalobkyne.

18. Z vyššie uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nemožno považovať za nedostatočne odôvodnený, ani za zmätočný a nekonzistentný preto dovolanie nie je prípustné. To, že dovolateľka nesúhlasila so závermi odvolacieho súdu, nezakladá existenciu dovolacieho dôvodu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP

19. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa teda sleduje zámer minimalizovať nežiadúce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu.

20. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

21. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, lebo pri jej riešení ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich rozdielnom rozhodovaní.

22. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 1VObd/2/2020 a tiež sp. zn. 1VCdo/2/2022, sp. zn. 8Cdo/278/2019).

23. Prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka videla v nesprávnom právnom posúdení (stanovení) začiatku plynutia premľacej doby pri mimoriadnom zosplatnení úveru. Mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v rozpore s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v dôsledku čoho konajúce súdy porušili princíp právnej istoty zakotvený v čl. 2 ods. 2 CSP (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021, z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/132/2021, obdobne aj z 26. januára 2023 sp. zn. 4Cdo/231/2021, z 30. januára 2023 sp. zn. 9Cdo/368/2021 a z 26. januára 2023 sp. zn. 4Cdo/23/2022). Odvolací súd na rozdiel od vyššie citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu vyriešil nastolenú/spornú otázku tak, že určil, že splátkou, pre ktorú nastalo zosplatnenie je splátka, s ktorej úhradou sa žalovaný omeškal po prvýkrát, resp. je splátka, ktorá bola prvá neuhradená (v danom prípade ide o splátku zo dňa 15. októbra 2016). Odvolací súd uviedol, že nie je možné považovať za správny právny názor súdu prvej inštancie, že v spotrebiteľských vzťahoch premľacia doba celého zosplatneného dlhu plynie od zročnosti nesplnenej splátky, kvôli ktorej veriteľ využil svoje právo žiadať predčasné splatenie. S poukazom na citovanú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky mal za to, že je potrebné k dátumu splátky 15. októbra 2016 pripočítať 3 mesiace + deň nasledujúci (t.j. 15. januára 2017 + 1 = 16. januára 2017) a od tohto momentu (16. januára 2017) začala pre splátku splatnú dňa 15. októbra 2016 plynúť trojročná objektívna premľacia doba. Žalobkyňa s odvolacím súdom prezentovaným počítaním premľacej doby nesúhlasila a mala za to (poukazujúc aj na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu), že premľaciu dobu je potrebné počítat' od poslednej nezaplatenej splátky (15. februára 2018), ktorá predchádzala zosplatneniu dlhu v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka zo dňa 01. marca 2018, ktoré nastalo ku dňu 28. februára 2018.

24. Podľa názoru najvyššieho súdu bola právna otázka nastolená dovolateľkou v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vyriešená odvolacím súdom správne v súlade ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, v súlade s právnym názorom vyjadreným v judikáte R 29/2023 v zmysle ktorého „podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premľacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premľacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh". Z uvedeného (z druhej vety citovaného judikátu) vyplýva, že pokiaľ k dátumu poslednej nezaplatenej splátky 15. októbra 2016 odvolací súd pripočítal 3 mesiace + jeden deň nasledujúci (t.j. 15. januára 2017 + 1 = 16. januára 2017) a od tohto momentu (t.j. 16. januára 2017) začala podľa jeho názoru pre splátku splatnú dňa 15. októbra 2016 plynúť trojročná objektívna premľacia doba postupoval a rozhodol správne. Tvrdený odklon dovolací súd preto nezistil. V súvislosti s prípadnou rozdielnosťou rozhodovania nastolenej otázky - začiatku plynutia premľacej doby pri mimoriadnom zosplatnení úveru

- dovolací súd poukazuje na to čo možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (porovnaj tiež bod 26 tohto rozhodnutia).

25. Žalobkyňa vyvodzovala prípustnosť dovolania aj v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP, keď podľa jej názoru bola zo strany odvolacieho súdu nesprávne právne posúdená otázka spojená s výkladom ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (účinného v rozhodnom čase, pozn.) v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka a to, „či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka ... uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky...“, ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne (bod 3 tohto uznesenia). Poukázala na podľa jej názoru odlišné rozhodnutia dovolacieho súdu vo veci sp. zn. 1Cdo/123/2022 a sp. zn. 5Cdo/197/2022.

26. Dovolateľkou načrtnutú rozdielnosť rozhodovania tejto otázky v prípadoch však medzičasom vyriešil najvyšší súd v judikáte R 34/2025, ktorého právna veta znie „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“ Podľa názoru najvyššieho súdu bola právna otázka nastolená dovolateľkou ustálenou praxou dovolacieho súdu už vyriešená, keďže za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, a nie rozdielnu prax dovolacieho súdu v ojedinelých prípadoch. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd rozhodol v súlade s právnym názorom vyjadreným v R 34/2025 (uznesenie najvyššieho súdu z 13. februára 2025, sp. zn. 6Cdo/152/2022), hoci tento judikát bol prijatý až po jeho rozhodnutí. Obdobne to isté konštatoval najvyšší súd už v uznesení z 24. februára sp. zn. 7Cdo/45/2025.

27. Pre úplnosť najvyšší súd poznamenáva, že nemal dôvod preskúmanú vec predložiť na rozhodnutie veľkému senátu, pretože pre neprípustnosť dovolacích otázok v rozhodnutiach (sp. zn. 1Cdo/123/2022 a sp. zn. 5Cdo/197/2022), na ktoré poukazovala dovolateľka meritórne nastolenú otázku neriešil. Len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, ktoré hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí dovolacieho súdu, nemožno považovať za záväzné právne názory, keďže neboli dôvodom, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. marca 2025 sp. zn. III. ÚS 157/2025-22).

28. So zreteľom na doposiaľ uvedené dovolací súd konštatuje, že pri riešení dovolateľkou nastolenej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci resp. odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

29. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

30. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

31. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.